N°. 1850. N°. 22

Opregte Woensdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 18 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

TURIN, 8 September.

De berigten uit Rome melden, dat den 4den September daar, in het romeinsche collegie van de orde der Jesuiten, eene plegtige uitreiking heeft plaats gehad van eerezwaarden, onder voorzitting van den kardinaal *Brignola*, bisschop van Sabine. Een aantal aartsbisschoppen, bisschoppen en prelaten hebben deze plegtigheid bijgewoond, gelijk ook vele leden van de verschillende gezantschappen; als, onder anderen, de minister van Portugal, de ambassadeur van Oostenrijk, de gezanten van Brazilie en van de Republiek van Ecuador.

Volgens de openbare dagbladen, heeft de burgerlijke regtbank te Rome de heeren *Armellini*, *Corboli*, *Guicioli* en *Manzoni* veroordeeld, om binnen drie dagen terug te betalen een bedrag van 3000 kroonen, welke zij, in den tijd der omwenteling, in hunne hoedanigheid als gezagvoerders, hebben besteed voor het werk der verkiezingen.

Men meldt van de zijde der vrijzinnige partij het navolgende uit Rome van den 31sten Augustus:

„ De verordeningen op de zoo vurig verlangde hervorming van het burgerlijk bestuur zijn, zoo als men telkens verzekert, in gereedheid, maar tot dus verre niet afgekondigd, omdat men bij voortduring indachtig wordt gemaakt op de eene of andere noodzakelijke verbetering, welke dan weder eene nieuwe beraadslaging schijnt te vorderen. In Frankrijk begint men ongeduldig te worden over dit dralen. Oostenrijk dringt almede aan op de uitvoering van de toegezegde verbeteringen, en men beweert, dat de Paus, om Oostenrijk te vrede te stellen, niet ongenegen zoude zijn, om den kardinaal *Antonelli* van het hoog bewind te verwijderen, die alsdan door den kardinaal *Lambruschini* zoude worden opgevolgd, terwijl het bestuur der binnenlandsche aangelegenheden aan den kardinaal *Marini* zoude worden opgedragen.

„ De komst van den piemonteschen gemagtigde (*Pinelli*) heeft in Rome meer indruk gemaakt, dan men verwachtte. Men schijnt beducht te zijn voor een besluit, waarbij in Piemont de geestelijke goederen voor staats-eigendom zouden worden verklaard. De kardinaal *Lambruschini* is niet geheel afkeerig van constitutionele beginselen. Naar een oud gebruik, volgens 't welk elke Staat eenen voorstander behoort te hebben in den Raad der kardinalen, zoude de kardinaal *Lambruschini* zich als de voorspraak van Sardinie hebben opgedaan. De toegeeflijkheid, welke het Hof van Rome heeft betoond, omtrent de stellige vordering van den spaanschen minister *Narvaez*, betreffende de wettiging van den verkoop der geestelijke goederen, doet veronderstellen, dat hetzelve het met Piemont niet tot het uiterste zal laten komen.

„ In die veronderstelling zoude het aanvaarden van het hoog bewind door den kardinaal *Lambruschini* als van zelf volgen; maar de fransche partij der terugwerking zit niet stil. Een der hoofd-redacteurs van het dagblad *l'Univers*, welke zich in Rome ophoudt, vindt daar veel gehoor, en wordt door sommigen als een orgaan van geheel Frankrijk aangemerkt. Van daar ook de telkens voorkomende vertraging."

[Van de zijde der laatstgenoemde partij is, onder dagteekening van den 4den dezer, verzekerd, dat de zending van den heer *Pinelli* niet was gelukt. Van een anderen kant is daarbij gevoegd, dat de genoemde gemagtigde reeds uit Rome was vertrokken; maar dit laatste is nog niet bevestigd. — Naar luid van berigten uit Turin, van den 11den en van duitschen oorsprong scheen men destijds dienaangaande nog niet in 't zekere onderrigt, doch wel te vermoeden, dat de heer *Pinelli* de terugreis reeds had aangenomen.]

HAMBURG, 14 September.

De berigten, ten aanzien van de laatste gevechten, welke in Sleeswijk hebben plaats gehad, zijn nog onzeker en geven geen duidelijk verslag van het voorgevallene. In den beginne heette het, dat de generaal *Willisen* met de Holsteiners was opgerukt, om de Denen in hunne stellingen aan te tasten, ten einde hen weder uit Sleeswijk te verdrijven en dit hertogdom voor Duitschland in bezit te nemen. Thans verkondigt men, dat de genoemde bevelhebber geen ander oogmerk heeft gehad, dan om het deensche leger buiten de versterkte positie tot een gevecht uittelokken; maar dat de vijand dit gevecht op nieuw heeft ontweken. Dit strookt niet geheel met den terugtogt der Holsteiners naar hunne vorige stellingen, en daarom wordt door sommigen verzekerd, dat de generaal *Willisen* alleen eene verkenning heeft beoogd, en, na in dit opzigt zijn doel te hebben bereikt, is teruggetrokken. — Het opperhoofd van zijnen generalen staf, de overste *Wynecken*, heeft zijn afscheid verlangd. Hij wordt voorgesteld als een voorstander van de behoudende partij in Duitschland, en als de oorzaak, dat vele vrijwilligers, die zich hadden aangemeld, om de Holsteiners te dienen, en van welke men indedaad goede dienst had kunnen verwachten, waren afgewezen geworden. — Van het aanbod van den majoor *Klaproth*, om duizend man vrijwilligers uit het zuiden van Duitschland te leveren, is niets geworden. Het is gebleken, dat die persoon geenszins de man was, dien hij voorgaf te zijn, en dat hij alleen zijn eigen belang, maar geenszins dat der hertogdommen, trachtte te bevorderen.

Een berigt uit Rendsburg van gisteren (13) meldt, dat de troepen, welke zijn aangewend geworden, om de verschansingen aan de brug van Missunde te verkennen, tot de voorhoede behoorden en 5 à 6000 man sterk waren. Den 12den zijn deze van Holzbunge opgebroken, en hebben zij de Denen eerst uit, bij Westherthal Osterbije, en naderhand uit Kochendorf verdreven. Verder hebben zij den vijand tot onder het geschut van het bruggehoofd van Missunde vervolgd, doch zijn zij aldaar met een hevig kanonvuur ontvangen, 't welk (dus luidt het berigt) een tijd lang onbeantwoord is gebleven, vermits de aanvoer van het geschut der Holsteiners, door het afdammen van eene beek, was vertraagd geworden.

Na de aankomst der duitsche artillerie, heeft de bevelvoerende generaal de vijandelijke stelling naauwkeurig opgenomen, en bevonden, dat de Denen zich hunnen tijd voortreffelijk ten nutte hadden gemaakt en de toegangen tot de brug door drie elkander bestrijkende, goed aangelegde veldwerken hadden afgesneden; derwijze, dat het vermeesteren van dit bruggehoofd niet mogelijk zoude zijn geweest, zonder de opoffering van eene groote menigte volks. De generaal *Willisen* heeft daarop langzaam den terugtogt aangenomen. De Denen zijn terstond uitgetrokken, om de Duitschers te vervolgen, maar, op den steenweg van Sleeswijk naar Eckrenförde, zoodanig door de batterij der twaalfponders begroet, dat zij onmiddelijk naar de brug zijn teruggekeerd. Op den verderen terugtogt der Duitschers, is het stroo-hutten leger der Denen van Kochendorf verbrand.

Bij den aantogt naar Missunde is Eckrenförde bezet, door de Denen beschoten, en weder ontruimd. De Holsteiners verzekeren, dat de in de haven liggende *Gefion* bij die gelegenheid almede door ettelijke deensche kogels is getroffen.

In sommige berigten wordt wel gewaagd van een gevecht, 't welk, bij den terugtogt van Missunde, op de Coseler-heide zoude zijn voorgevallen, en wordt erkend, dat de Denen zich daar met overmagt hebben vertoond, maar wordt verzekerd, dat deze laatsten, na een vrij scherpen strijd, weder naar de Schley zijn teruggekeerd. — Ten slotte wordt gemeld, dat het hoofdkwartier naar Rendsburg is teruggebragt, en dat de troepen de vorige stellingen weder hebben ingenomen.

De Holsteiners erkennen een verlies van 100 dooden en gekwetsten en van 50 gevangenen. Zij beweren ook, dat even zoo vele Denen in hunne handen zijn gevallen.

VAN DEN RIJN, 16 September.

Reeds den 12den is de pruissische gezant *v. Thiele* in Kassel aangekomen. Hij bevond zich op Helgoland, doch is, bij het ontstaan der jongste verwikkelingen in Keur-Hessen, gelast, zich in aller ijl naar zijnen post te begeven. Het blijkt niet, dat zijne komst aldaar iets heeft uitgewerkt.

Zoodra in den ochtend van den 13den het vertrek van den Keurvorst en van zijne ministers bekend was geworden, is de permanente commissie van de Stendenvergadering bijeengekomen, en heeft zij zich ambtshalve laten onderrigten van de bestaande regeringloosheid. Zij heeft zich onmiddelijk met den generaal *Bauer* verstaan omtrent het in stand houden der openbare orde, en daartoe een der battaillons van de burgerwacht in 't geweer doen komen.

Inmiddels heeft de genoemde generaal een door den Keurvorst op hanoversch grondgebied geteekend en door den majoor *Haynau* gewaarmerkt bevel ontvangen, inhoudende, dat de zetel der Regering naar het district van Hanau was verlegd, en het commando der troepen naar Bockenheim. De generaal heeft dit bij garnizoens-orde doen bekend maken. Des middags was echter de generaal *Bauer* nog geenszins naar Bockenheim vertrokken, doch alleen een hoofd-officier derwaarts gereisd, met het berigt dat de genoemde bevelhebber ongesteld was.

Tevens is door het blad der constitutionele partij aangekondigd, dat de generaal *Bauer* van het bevel over Kassel was ontheven, en dat de generaal *Stark* in zijne plaats als zoodanig was aangesteld.

De opgeroepen reserve der troepen is dadelijk ontslagen en de manschap, tot dezelve behoorende, huiswaarts gezonden.

De generaal *Bauer*, een erkende vijand van de constitutionele beginselen, maar een zeer eerlijk man, moet zeer ernstig, doch te vergeefs, hebben aangedrongen op het ontslag van den minister *Hassenpflug*.

De berigten uit Frankfort van gisteren melden, dat de hessische generaal *Helmschwerdt* in Hanau is aangekomen, om aldaar het bevel over de troepen op zich te nemen. Van den staat van beleg was niets te bespeuren, daar het aangeplakte besluit terstond was afgescheurd. Een burgerlijke commissaris, uit Kassel aangekomen, was dadelijk vertrokken. Men wist nog niet, of de zetel der Regering in Hanau, of in Bockenheim, zoude gevestigd worden; maar zoo veel was zeker, dat de reserve der troepen huiswaarts was gezonden, en burgers en soldaten in de beste verstandhouding met elkander waren.

Het orgaan der Bonds-vergadering meldt, dat, daar de staat van beleg in Keur-Hessen zoude zijn opgeheven, de pruissische troepen, die een gedeelte van dat gebied, bij Frankfort, bezetten, hetzelve waarschijnlijk niet zullen ontruimen.

— In de Stenden-vergadering van het groothertogdom Hessen-Darmstad heeft de oppositie mede het hoofd opgestoken; derwijze, dat weldra ook de ontbinding van die vergadering te verwachten is. In de bijeenkomst van den 13den heeft de minister van financien voorgesteld, dat de bestaande belasting-wetten tot het einde van het loopende jaar verlengd zouden worden. De afgevaardigde *Lehne* heeft daarop voorgesteld, dat de Kamer eene veertiental verordeningen van de Regering voor strijdig met de Constitutie verklaren zoude, en dientengevolge het ministerie, hetwelk die verordeningen óf zelf uitgevaardigd, óf goedgekeurd had, de middelen, om het bestuur voorttezetten, zou weigeren. Deze voordragt is naar de commissie voor de geldmiddelen verwezen. Onder de verordeningen, welke men voor strijdig met de Grondwet wilde verklaard hebben, behooren maatregelen tegen de volks-vergaderingen, — de ontbinding van de vorige Stenden-vergadering, — de wet op de verkiezingen, — de deelneming van de Regering aan den Eugeren-Raad te Frankfort, — het ontslag van onderwijzers, — enz.

PARIJS, 15 September.

Langzamerhand nadert het tijdstip, waarop eene nieuwe orde van zaken, betreffende de openbare drukpers, zal worden ingevoerd. Binnen vier dagen zullen namelijk al de dagblad-vertoogen door de schrijvers moeten worden *onderteekend*. De onderscheidene dagbladen zullen alsdan duizenden namen bevatten, die dagelijks zullen worden herhaald, doch, volgens een napoleontisch dagblad, niets zullen uitwerken, vermits er altijd *één verantwoordelijke* redacteur blijft en de andere namen in de zaak zelve geene verandering zullen maken. Het is mitsdien niet te veronderstellen, dat de wijze, waarop de strijd door de organen der staatkundige partijen wordt gevoerd, eenige verandering zal ondergaan.

Men herinnert zich, dat de bepaling, betreffende het onderteekenen der dagblad-vertoogen, een gevolg is van het door de Wetgevende Vergadering aangenomen voorstel van den afgevaardigde *de Tigny*. Reeds dadelijk is bijna de geheele openbare dagbladpers met nadruk opgekomen tegen de goedgekeurde wet. Men verzekert, dat zoowel hier te Parijs, als in de departementen, de dagblad-bestuurders zich verbonden hebben, om de wetsbepaling alleen voor zoo veel dezelve uitvoerbaar en met de billijkheid overeenkomstig is, optevolgen. Op dien grond zouden velen zich niet in 't minst storen aan het zoogenaamde *onmogelijke* amendement *de Tigny*. Van diezelfde zijde wordt medegedeeld, dat het Bewind besloten zou hebben, de dagbladen vooreerst hunnen gang te laten gaan.

Voor het overige zijn de dagbladen thans zeer weinig onderhoudend. Dagelijks worden daarin dezelfde onderwerpen behandeld, namelijk de verzoening der koninklijke stamhuizen, de herziening der Constitutie, en de verlenging van de volmagt des Voorzitters. Vermits die stoffen nagenoeg zijn uitgeput, en de zaken reeds lang van alle zijden zijn beschouwd geworden, zijn die vertoogen meestal meer dan gewoon eentonig. Het is niet te denken, dat dit zal veranderen op den 20sten September, den dag waarop de vertoogen in de dagbladen voor 't eerst zullen moeten worden onderteekend. De dagbladschrijvers zien reikhalzend uit naar het oogenblik, waarop de zittingen der Wetgevende Vergadering weder zullen aanvangen. Zij verschillen hierin met de gegoede klassen van ingezetenen, welke gedurende de schorsing dier zittingen eene merkwaardige kalmte ondervinden.

— Niet zonder verwondering heeft men dezer dagen in het dagblad *le Siècle* gelezen, dat men gegronde hoop had, dat de verzoening tusschen de koninklijke stamhuizen tot stand zou worden gebragt. Dit berigt, gegeven door een geacht, in gematigden republikeinschen zin geschreven dagblad, heeft bij velen ingang gevonden. Van goederhand wordt intusschen medegedeeld, dat het berigt onjuist is, en dat sedert den dood van Koning *Lodewijk Philips* de pogingen dergenen, die eene verzoening tot stand zoeken te brengen, nog niets hebben uitgewerkt. Van dien kant wordt opgemerkt, dat, bij gelegenheid van het overlijden van dien Vorst, de leden der beide geslachten elkander wederkeerig van hunne hoogachting hebben verzekerd, en verder blijken van vriendschap en welwillendheid hebben gegeven, die welligt door degenen, welke eene verzoening verlangen, zijn beschouwd als grondslagen voor eene staatkundige toenadering, die in de gegevene omstandigheden indedaad nog niet mogelijk moet worden geacht.

Men heeft verzekerd, dat de leden van het stamhuis *Orleans* naar Ostende zouden vertrekken, en aldaar gedurende eenige weken verblijven. Sommigen beweren, dat die togt met hetzelfde doel zal worden ondernomen, 't welk de Graaf *de Chambord* heeft gehad met zijne reis naar Wiesbaden. Het is nog niet zeker, dat de reis naar Ostende zal plaats hebben; maar mogt dit gebeuren, dan is het waarschijnlijk, dat de ziekte van de belgische Koningin alleen daartoe aanleiding zal geven. Het kan indedaad geene verwondering baren, dat bij de heerschende goede verstandhouding tusschen de leden van het stamhuis *Orleans*, de genoemde Vorstin bezoeken zal ontvangen van hare moeder en hare broeders.

Men leest dezer dagen in een doorgaans zeer goed onderrigt dagblad, dat, terstond na het overlijden van Koning *Lodewijk Philips*, de heeren *Guizot*, *Duchâtel*, *de Montebello* en andere invloedrijke Orleanisten den wensch aan den dag hebben gelegd, om zich naar Claremont te begeven, ten einde tegenwoordig te zijn bij de begrafenis van den Vorst, wien zij als ministers hadden gediend. De Koningin *Maria-Amelia*, van dit voornemen onderrigt, heeft de genoemde staatslieden verzocht, daaraan geen gevolg te geven. Volgens haar, was de Koning gestorven geheel vreemd aan de staatkunde, en moest zijne begrafenis ook geen staatkundig kenmerk hoegenaamd hebben. Het schijnt, dat de voormalige ministers de gegrondheid dezer bedenking hebben erkend. Zij hebben de begrafenis niet bijgewoond, en zich eerst naar Engeland begeven, nadat die had plaats gehad.

Intusschen heeft het heen en weder trekken van den heer *de Salvandy* aanleiding gegeven tot geruchten, nopens de waarschijnlijkheid eener verzoening tusschen de koninklijke stamhuizen. Als zeker wordt thans medegedeeld, dat de heer *de Salvandy* te Wiesbaden bij uitstek

goed is ontvangen. Van daar heeft hij zich begeven naar Baden, waar hij verscheidene conferentien heeft gehad met den heer *Thiers.* Terwijl hij zich daar ophield, is het berigt ontvangen van den dood van *L. Philips* en verder van de lijkdienst, welke de Graaf *de Chambord*, tot vereering der nagedachtenis van dien Vorst, had doen vieren. De heer *de Salvandy* is onverwijld naar Wiesbaden teruggekeerd, en heeft, in naam van Frankrijk zoowel, als in zijn eigen naam, den Graaf bedankt voor hetgeen hij had gedaan, als een blijk dat hij regtmatige hulde had willen bewijzen aan den Koning der Franschen.

De Graaf *de Chambord* schijnt die verklaring met welwillendheid te hebben aangehoord, doch tevens met eene zekere omzigtigheid, waarvan hij over het algemeen gedurende zijn verblijf te Wiesbaden blijken heeft gegeven. Hij heeft den heer *de Salvandy* doen opmerken, dat hij altijd ten aanzien van het Huis *Orleans* blijken van deelneming had gegeven, en onder anderen bij den dood van den Hertog *van Orleans* openlijk had betuigd dat hij door dit noodlottige voorval smartelijk was aangedaan. Hij heeft daarbij gevoegd, dat de dood van *Lodewijk Philips* (het blijkt niet, dat de Graaf heeft gezegd „ *Koning*" *L. Philips*) hem diep had getroffen. De heer *de Salvandy* heeft verlof verzocht, om die verklaring te mogen overbrengen aan „ *Koningin*" *Maria-Amelia.* Daarop heeft de Graaf geantwoord, dat zijne „ *bloedverwante*" *Maria Amelia*, die teregt door de geheele wereld als eene heilige onder de heiligen werd geëerbiedigd, onvervreemdbare regten had *op zijne achting*, en dat hij gelukkig zou zijn, indien zij deze verklaring als een blijk van zijne welwillendheid en deelneming wilde aanmerken.

De heer *de Salvandy* heeft gevraagd, of hij ook eene dergelijke verzekering aan de Prinsen, neven van den Graaf, mogt geven. De Graaf heeft, na eenige aarzeling, gezegd, dat, vermits zijne neven hem niets hadden laten weten, hij hun geen antwoord kon geven; maar dat hij zich verzekerd hield, dat geen hunner twijfelde aan de gevoelens van welwillendheid, waarmede hij ten aanzien der leden van het stamhuis *Orleans*, zonder onderscheid, was bezield.

Daarop is de heer *de Salvandy* naar Ostende vertrokken, en verder naar Dover. Daar vond hij de heeren *Guizot*, *Duchâtel* en *de Montebello*, wien hij verkondigde, dat hij op weg was naar Claremont, en dat *het geluk van Frankrijk in zijne handen was gesteld.* Te Claremont is hij echter zeer koel, of liever met zekere voorbehoud, ontvangen. Men scheen daar te gevoelen, dat de heer *de Salvandy* te veel gewigt hechtte aan de verklaringen van den Graaf *de Chambord*, en daaraan een *officiëel* karakter toeschreef, 't welk zij verre waren van te bezitten. De Koningin moet echter duidelijk hebben te kennen gegeven, dat zij diep getroffen was door de edele en verhevene handelwijze van den graaf *de Chambord.* De leden van het geslacht zijn daarop vergaderd geweest, en in dien familieraad is besloten om den graaf *de Chambord* „officiële kennisgeving medetedeelen van den dood des Konings".

Men heeft den heer *de Salvandy* verzocht, die *officiële kennisgeving* te willen overbrengen. Deze heeft zich daartoe bereid verklaard; zich behoorlijk van zijne last gekweten, — *en de zaak is daarbij gebleven.*

— De republikeinsche dagbladen zijn meest allen tegen eene herziening der Constitutie gestemd. Van die zijde wordt thans eene naauwkeurige opgaaf medegedeeld van de departementale raadsvergaderingen, die zich met dat vraagstuk hebben beziggehouden. In die opgaaf komen 85 departementen voor; de zitting van den Raad van het departement der Seine is uitgesteld tot in de maand November aanstaande. — Het blijkt thans, dat 21 Raden uiteen zijn gegaan, zonder dat onderwerp te hebben behandeld; 10 Raden hebben de voorstellen tot herziening verworpen, en 2 Raden hebben bepaald aangedrongen op het in stand houden en handhaven der tegenwoordige Constitutie. In het geheel hebben mitsdien 33 Raden zich ongezind betoond, om deeltenemen aan de (zooals de Republikeinen beweren) *kuiperijen* van hen, die belang hebben bij eene wijziging van het staatsverdrag.

De 49 overige departementale Raden moeten in onderscheidene kathegorien worden verdeeld. Van die Raden hebben niet minder dan 29 de herziening verlangd, mits op den wettigen weg; 3 Raden hebben daarbij de aandacht gevestigd op bepaalde onderwerpen, en wel op de verordening, dat de aan het bestuur zijnde Voorzitter niet weder zal kunnen worden ingekozen; — één Raad, die van het eiland Corsica, heeft gewild, dat het gezag van *L. Napoleon* zou worden verlengd; — 11 Raden hebben de herziening gewenscht, zonder meer; — 5 Raden hebben den wensch uitgedrukt, dat die herziening spoedig mogt plaats hebben; — één Raad wil, dat de tegenwoordige Kamer met het werk der herziening zal worden belast, *indien zij dit noodig oordeelt*; — 3 departementen hebben niet bepaald op eene herziening aangedrongen, maar alleen de begeerte uitgedrukt, dat men steeds bedacht zou blijven op het nemen van maatregelen, die konden strekken tot vermindering van de gevaren, welke de tegenwoordige toestand opleverde.

Eindelijk heeft één Raad, die van het departement van de Gard, aangedrongen, ingeval de Constitutie werd herzien, op het handhaven der bepaling, betreffende de niet-verkiesbaarheid van den aftredenden Voorzitter, en daarenboven gewenscht, dat, indien de republikeinsche regeringsvorm mogt worden afgeschaft, de legitimistische Monarchie boven hare mededingster de voorkeur zou erlangen.

De republikeinsche dagbladen laten niet na, hieruit afteleiden, dat de groote meerderheid in 't minst niet gestemd is voor eene herziening der Constitutie.

— Het dagblad *le Constitutionnel*, 't welk reeds meermalen belangrijke mededeelingen heeft gedaan, omtrent de democraten, behelst heden weder eene berigt, 't welk opzien baart. Het is van den navolgenden inhoud:

„ Wij zijn een weinig ten achteren geraakt met het centrale-europesche-democratische committé, 't welk te Londen door *Ledru-Rollin* en *Mazzini* is gesticht. — Zooals bekend is, is het voorname doel van dat committé *het opmaken eener begrooting en verder het bijeenbrengen van fondsen.* 'Ingeval wij ten achteren zijn, dan is dit geenszins in de betrekking van geldschieters ten behoeve van het committé. Elk zal dat ligtelijk bevroeden. Maar wij hebben den tijd en de gelegenheid niet gehad, om de aandacht te vestigen op een beroep van het committé tot het verkrijgen van geld. Dat geld wordt thans door den heer *Ledru Rollin*, die zich zelven heeft opgeworpen als secretaris van het genootschap, gevraagd van *de bataafsche democraten.*

„ Het verzoek, waarvan wij thans spreken, is gerigt aan den burger *Adriaan van Bevervoorde*, hoofd-redacteur van het blad *Courrier Batave*, in naam van het centrale-europesche-democratische committé.

„ De brief van den heer *Ledru Rollin* begint met de in gebruik zijnde gelukwenschingen. Het schijnt, dat de *Courrier Batave* Nederland ijverig bewerkt in het belang van de demagogie. „ *Wat gij voor uw vaderland doet* (dus roept de heer *Ledru Rollin* met de meest mogelijke bescheidenheid en nederigheid uit) *dat trachten wij voor geheel Europa te doen*". Men kan niet duidelijker spreken. „ *De Koningen hebben hunne begrooting* (vervolgt de heer *Ledru*); *de democratie moet de hare opmaken. Het is de pligt der volkeren, die niet geleden hebben, of niet door omwentelingen beproefd zijn geworden* (de bekentenis is indedaad naïf en openhartig), *om de natien te hulp te komen, die het voorbeeld hebben gegeven van zelfverloochening en opoffering uit vaderlandsliefde.*" Dit beduidt in andere woorden, dat Nederland, 't welk zoo verstandig is geweest van zich voor staatkundige schokken te wachten, en zich door industrie en arbeid heeft kunnen bevoordeelen, verpligt is, om ten spoedigste eene premie te betalen, ten behoeve der ondernemers van oproeren en der barricaden-professoren. „ *Het geldt thans de zegepraal der europesche democratie* (zegt ten slotte de heer *Ledru*); *wij vragen u broederlijk, of het den bataafschen democraten mogelijk is, ons beroep in dit opzigt te beantwoorden.*"

„ Wij durven gerustelijk eene weddingschap aangaan, dat de bataafsche democraten doof zullen blijven voor de tot hen gerigte aansporing. De ongelukkige schatkist van het centrale committé heeft indedaad groote rampen. Het ontbreekt niet aan kassiers en administrateurs; maar de schatpligtigen sluiten hardnekkig het oor, en de schatkist blijft ledig. Wij duchten zeer, dat Nederland aan het centrale committé eene nieuwe teleurstelling voorbereidt. De demagogen vinden al zeer weinig bijval bij verstandige volken. De engelsche democraten hebben zich niet laten verschalken; de bataafsche zullen dit voorbeeld volgen. Nederland zou niet weten, wat het met het socialismus zou aanvangen; er gaat te veel degelijks om in dat land, dan dat het behoefte zou gevoelen aan *het regt op den arbeid.* Daarenboven behoeft Nederland slechts zijne geschiedboeken opteslaan om socialistische heldendaden aantetreffen. Het herinnert zich nog zeer goed de Wederdoopers in Amsterdam, die in de 16[de] eeuw niets anders beoogden dan de plundering der stad en het vermoorden der overheidspersonen; het heeft de demogagen der 17[de] eeuw niet vergeten, die de gebroeders *de Wit* om hals hebben gebragt (?) Daarenboven is de Nederlander kalm, stellig en rekent hij naauwkeurig; als de mier van den fabeldichter, geeft hij niet gaarne zonder vooruitzigt op eenige winst. En daarbij heeft hij gewisselijk zeer weinig op met de bluffende en overmoedige partij, die door hare eigene daden in minachting is geraakt. Het kleine venster van het Conservatoire des Arts et Metiers moet wel weinig heldhaftig voorkomen aan den nakomeling van den dapperen *de Ruiter*, en Nederland ligt indedaad al te digt bij de grenzen, waar men Risquons-Tout vindt."

BRUSSEL, 16 September.

Voor den maaltijd, welke op den derden dag der September-feesten zal gegeven worden aan de leden van het Congres van 1830 en van de daarop gevolgde Wetgevende Vergaderingen, worden groote toebereidselen gemaakt, en, zoo het schijnt, geene kosten gespaard. Men rekent, dat voor dit feest niet minder dan 500 personen zullen worden uitgenoodigd, waaronder nog 78, die deel hebben gehad aan de beraadslagingen van het bedoelde Congres. De inrigting van het gebouw voor deze plegtigheid is aan den zoon van den bouwkundige *Suys* opgedragen. De warme liberalen beklagen zich 'er over, dat de heer *de Stassart* niet genoemd is onder de personen, die de commissie moeten uitmaken, aan welke het toezigt over deze werkzaamheden zal zijn toevertrouwd. De genoemde partij is niet onkundig van de redenen, waarom de heer *de Stassart* sedert verscheidene jaren met het hoog Bewind in onmin is; maar zij schijnt dit Bewind thans te willen noodzaken, openlijk daarvoor uittekomen.

— Dezer dagen heeft men weder eene nieuwe dusgenaamde artesiaansche fontein in Brussel geopend, in de werkplaats van den heer *Hegle*, niet verre van de zuidelijke station der ijzerbaan. Even als de overige fonteinen van dien aard, is zij geboord door den heer *Blariaux* van Wasmes, en levert zij, gelijk uit eene proeve, in 't bijzijn van een aantal personen genomen, is gebleken, in het uur de aanzienlijke hoeveelheid van 7980 liters (kannen) water.

— Onlangs is, op de uitspraak der gezworenen, binnen deze stad door het Hof van assizes een arrest gewezen, waarbij ettelijke personen ter dood zijn veroordeeld. Onder die gezworenen was de tegenwoordige kollonel van de burgerwacht, graaf *d'Alcantara*, welke in 1819, ter zake van insubordinatie, bij sententie van het Hoog Militair Geregtshof der Nederlanden, ter dood is veroordeeld, maar kwijtschelding van straf heeft erlangd. Men heeft daarin een middel van cassatie gezocht; doch het Hof heeft dit beroep afgewezen, eensdeels omdat de in der tijd tegen den kollonel uitgesproken straf geenszins als onteerend was aantemerken, en anderdeels en ten overvloede, wijl de brieven van abolitie, zoodanig als die destijds onder het bestuur van Koning *Willem* werden verleend, niet alleen kwijtschelding van straf inhielden, maar ook de uitwissching der veroordeeling met al de gevolgen daarvan.

'S GRAVENHAGE, 16 September.

Bij besluit van 13 Sept., heeft Z. M. bepaald, dat op den 27[sten] October aanst. buiten cours gesteld zullen zijn de stukken van 10 en 5 centen, naar de wet van 28 Sept. 1816 geslagen. Van maandag 7, tot en met zaturdag 26 October, alsmede nog op 28 en 29 October, zal gelegenheid tot inwisseling van die stukken gegeven worden. Tot de inwisseling zullen gebruikt worden zilveren munten, bij voorkeur (nieuwe) stukken van 10 en 5 cents, en voor zoo veel noodig, ook andere zilveren pasmunt en standpenningen. Behalve bij de Nederl. Bank, zal de inwisseling plaats hebben bij de arrond.-betaalmeesters.

— Bij besluit van 16 September heeft Z. M. tot lid van het collegie van curatoren der hoogeschool te Gr- ningen benoemd den heer mr. *B. Wichers*, pres. van h prov. geregtshof aldaar.

— Bij Zr. Ms. besluit van 11 September is aan d boekhouder bij het voormalig magazijn van levensmidd len der marine te Delfshaven, *G. B. van Duijl*, met d laatsten dezer maand, eervol ontslag uit zijne gemel betrekking verleend, onder toekenning van wachtgel

'S GRAVENHAGE, 17 September.

Z. M. kennis hebbende genomen van het verslag, om trent den afloop van de ligting der nationale militie va 1849, heeft den minister van binnenlandsche zaken g magtigd, om aan de overheden, welke zich in dez loffelijk van hare taak hebben gekweten en het ha hebben toegebragt, ter behoorlijke verzekering van d uitvoering der wet, Hoogstdeszelfs tevredenheid deswe gens kenbaar te maken.

HAARLEM, 16 September.

Bij de herstemming tusschen de heeren *Ph. J. Bachie* en mr. *J. J. van Deinse*, in het district Goes, zijn 65 geldende stemmen uitgebragt, waarvoor 379 op den ee sten, 278 op den tweeden. De heer *Bachiene* is derhalv verkozen tot lid der Tweede-Kamer.

ROTTERDAM, 16 September. Eergisteren werd alhie in de groote gehoorzaal van het Genootschap, gehouden een algemeene vergadering van het Bataafsch Genootschap de Proefondervindelijke Wijsbegeerte, in welke, behalve de le den binnen deze stad woonachtig, een aanzienlijk getal leden consultanten en leden van elders waren opgekomen. Onde de leiding van den heer burgemeester der stad, als præses magnificus des genootschaps, werden de werkzaamheden de vergadering geopend met een verslag van directeuren ove den staat van het genootschap en over het voorgevallene ge durende de twee jaren, verloopen sedert de laatst gehouden algemeene vergadering. Hieruit bleek, dat bij het genoot schap benoemd zijn tot lid-consultant de heer professor C *H. D. Buys Ballot*, te Utrecht; tot leden de heeren jonkh. mr *W. T. Gevers Deynoot*, te Rotterdam; *M. G, Beijerinck* hoofd-ingenieur van 's Rijks waterstaat, te 's Gravenhage; *J. A. Beijerinck*, ingenieur 1[ste] kl. van 's Rijks waterstaat te Leyden; dr. *G. H. Amshoff*, te Assen; dr. *F. C. W. Kreeke* te Utrecht; kapitein *P. H. van der Meulen*, te Breda, en *J. H. Groshans*, notaris alhier. Verder bleek, dat de gouden medaille des genootschaps bepaaldelijk is toegewezen aan den heer dr. *F. C. W. Kreeke*, als schrijver van eene ter laatste algemeene vergadering voorwaardelijk bekroonde verhandeling over een bruikbaren lichtmeter. In deze vergadering had vervolgens de beoordeeling en bekrooning plaats van eene verhandeling over de middelen tot verbetering van het zeegat van Goedereede en van den vaarweg van Rotterdam tot in zee, aan welke verhandeling de gouden medaille met eene premie van honderd guldens werd toegewezen, en waarvan schrijver bleek te zijn de heer *A. Greve*, ingenieur 1[ste] kl. van 's Rijks waterstaat, lid des genootschaps en reeds vroeger bij hetzelve bekroond. Als voorsteller der vraag over het zeegat van Goedereede, werd aan den heer *F. W. Conrad* de zilveren medaille des genootschaps toegekend. Eveneens werd besloten, de zilveren medaille toe te wijzen bij de bekrooning van de vraag over den bruikbaren lichtmeter, aan de nagelatene betrekkingen van den voorsteller, den te vroeg ontslapenen hoogleeraar *P. J. Uylenbroek*, aan te bieden. Eindelijk nam de vergadering met algemeene toejuiching een voorstel van het bestuur aan, om aan het oudste lid des genootschaps, dr. *C. Dulen*, zijnde in 1795 benoemd tot lid en tweeden secretaris, achtervolgens eersten secretaris en sedert veertig jaren directeur des genootschaps, als blijk van hoogachting en hoogschatting van zijne veeljarige diensten, in die onderscheidene betrekkingen aan het genootschap bewezen, de gouden medaille met toepasselijk opschrift te vereeren. Na den afloop der werkzaamheden vereenigden zich de leden der vergadering aan eenen maaltijd, hun van wege het genootschap aangeboden, waar zij het genoegen hadden van ook met den bekroonde van den dag te mogen aanzitten. (*Rott. Cour.*)

— Het tweede Nederlandsche Letterkundige Congres heeft gisteren, 16 September, te Amsterdam, in het gebouw van de maatschappij *Felix meritis*, zijne eerste zitting gehouden. Nadat de leden door den heer burgemeester *van Reenen* met eene hartelijke en sierlijke aanspraak verwelkomd, en door de zangvereeniging *Eutonia* met een feestzang begroet waren, is de zitting door den hoogleeraar *A. des Amorie van der Hoeven* met eene redevoering, die herhaaldelijk werd toegejuicht, geopend. Op voorstel van de voorloopige commissie, is de hoogleeraar *David* (van Leuven) tot voorzitter benoemd; de heeren *Snellaert* (van Gend) en *Vreede* (van Utrecht) tot ondervoorzitters; de heeren *N. Beets* (van Heemstede) en *P. van Duijse* (van Gend) tot secretarissen. Men rekent, dat omtrent twee honderd voorstanders der vaderlandsche letterkunde, zoo uit Noord-, als uit Zuid-Nederland, deel aan het Congres hebben genomen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 17 September. Den 16[den] dezer zijn in Texel binnengekomen Colyer (st.) en de Jong, beide van Londen, de Boer van Petersburg, Eckman van Christinestadt, Rydstrom van Carlscrona, Lorentzen van Drammen, Them en Falck, beide van Fredrikstadt en uitgezeild Sandstrom naar Genua, Kolk naar Londen, Hofkamp naar Stockton, Reed en Scott, beide naar Sunderland, Stutvoet naar Newcastle, P. Nielsen naar Osterrisoer, Hausen naar Tonsberg, Grung naar Holmstrand, Agerup, J. Gundersen, Steenfeldt, Lydersen, Lorentzen en Hovland, alle 6 naar Drammen en Henrichsen naar Fredrikstadt; de wind o. n. o.

Door den Texelschen loodschipper Messelaar, zijn den 5[den] dezer bij de Singels gepraaid de schepen *Rembrand van Rijn*, kapt. Grivel, *Susanna Christina*, kapt. Corbière en *Castor*, kapt. Noodt, alle 3 naar Batavia, *Susanna*, kapt. Visser en *Goede Vrede*, kapt. Witt, beide naar Suriname, alle van Amsterdam.

Den 13[den] dezer was op de hoogte van Dungeness het schip *Jacatra*, kapt. Buys Jr., van Rotterdam naar Batavia.

Den 25sten Julij is op 3° n. b. en 24° w. l. gepraaid het schip *Gezina*, kapt. Burggraaf, van Hartlepool naar Aden; den 14[den] Aug. bij de Kaap Verdische Eilanden het schip *Koophandel en Zeevaart*, kapt. den Breems, van Rotterdam naar Valparaiso en 27 dito op 44°. 10' n. b. en 11° 5' w. l. het schip *Noord-Holland*, kapt. Overeem, van Amsterdam naar Suriname.

Te Harlingen is aangekomen de Groot van Christiansand. Te Delfzijl Pot en Schreuder, beide van Noorwegen, Puister van Hamburg, Koops van Bremen, Schoon van Carolinerzijl, Lodewijks van Norden, Klofkorn van Nessumerzijl en Siemers van Emden, alle 6 naar Amsterdam. Te St. Helena de schepen 2 *Anthony's*, kapt. Klomp en *Java Paket*, kapt. van der Meyden, beide van Batavia naar Rotterdam.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 17[den] *September* 1850.

Hamburg 2/m. *f* 35,12½; id. kort *f* 35⅝. *Londen* 2/m. *f* 11,95. id. kort *f* 12. *Lisbon* 3/m. 42,62½. *Porto* 3/m. 42,62½. *Petersburg* 2/m. 187; alles geld. Disconto 2 pc.

212[de] STAATS-LOTERIJ.

Trekking der eerste Klasse.

1[ste] Lijst. N°. 9091 en 14156, ieder een prijs van *f* 1000.

2[de] Lijst. N°. 11109, een prijs van *f* 20,000. N°. 4077, een prijs *f* 5000. N°. 12985, 3421 en 3031, ieder een prijs van *f* 1000.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

17 *September* 1850. — 4½ *Ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	57 7/16	½	— p.
" "	3	"	68 7/16	½	—
" "	4	"	89⅜	⅝	89 7/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	"	—	—	—
Handelmaatschappij . . .	4½	"	170	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	"	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			64½	—	—
Leen. " " .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	"	91	⅛	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	"	54⅜	7/16	—
" . . .	5	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	"	105⅝	—	—
" " 1828/1829,	5	"	105⅝	—	—
Certificat. " 1831/1833.	5	"	96½	—	—
" " 1840. . . .	4	"	88⅞	—	—
" bij Stieglitz . .	4	"	—	—	—
" " " N. .	4	"	88¼	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	"	66¾	—	—
Certific. van " . .	6	"	67¼	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*		—	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Ardoin van £ 85,	5	"	12⅝	¾	12⅝
" " £ 510,	5	"	12 15/16	13	12 15/16
" Onb. Stukk.	5	"	12½	9/16	—
Obligatiën	3	"	38 13/16	—	—
" Binnenl. . . .	3	"	33¾	13/16	—
Passieve			4⅜	7/16	—
Ardoin Coupon			10½	⅞	10½
OOSTENR., Oblig. bij Goll. . .	5	pct.	—	—	—
" " " . .	4	"	—	—	—
" Metalliek . .	5	"	78⅛	¼	—
" " N. . .	5	"	82½	¾	82⅝
" " . .	2½	"	41 11/16	⅞	—
BELGIE, ...			—	—	—
Banc. Belgie	2½	pct.	—	—	—
Rothschild, ...	2½	"	47 9/16	⅝	47 9/16
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	92	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	"	37⅜	½	37⅜
"	4	"	36 5/16	½	36⅜
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	"	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3	"	34	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1½	"	17¼	18	—
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	5	"	28⅞	15/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actiën.			—	—	—

Rusland certific. administr. te Londen 5 pc. 102⅜. Spanje uitgest. schuld te Parijs 4 9/16. Oostenrijk Weener-Aandeelen fl. 250, *f* 305. Columbia Equador 3¼. De 4½ Russen 96 7/16. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit: *Tot Nut des Obligatie-Handels.*
J. BRASKAMP, *Pres.*

De binnenl. fondsen bleven heden nagenoeg op de vorige hoogte. De belgische en fransche waren prijshoudend; spaansche coupons, met veel handel, tot hoogere prijzen gevraagd; portugesche onveranderd; russische gezocht; oostenrijksche tot lagere prijzen te verkrijgen; z.-americaansche onveranderd.

MADRID, 10 September. De 3 pc. 33⅞; 5 pc. 14⅛ à 14.

WEENEN, 13 September. De 5 pc. Metall. 96½. Bank-actien 1168 à 1165.

ANTWERPEN, 16 September. De 5 pc. Belgie 99; 5 pc. Spaansche 12½.

MARKTBERIGTEN.

ROTTERDAM, 16 September. *Tarwe:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. bij minder aanvoer tot vorige prijzen beter te verkoopen; goede en puike jar. *f* 7,80 à *f* 8,20; mindere *f* 7 à *f* 7,70; n. dito van *f* 6,50 tot *f* 8; roode soorten prijshoudend: 159, 160, 162, 163 p. jar. Hoogl. Kleefs. *f* 265, *f* 270, *f* 280, *f* 285; 159 p. o. Kleefs. *f* 268; 159 p. Meurs. *f* 255; 156 p. roodb. Nass. *f* 250; 158 p. n. Bovenl. *f* 255; 156 p. jar. dito *f* 237. *Rogge:* Overm., Zeeuws. en Vlaams. tot vorige prijzen, *f* 5,20 à *f* 6; andere soorten traag; 148 p. jar. Koningsb. *f* 170; 146 p. Hooge Rijn *f* 162; 146 p. Windau te Schied. *f* 168; in publ. veiling: 118, 120 p. (Amst. schaal) meer en minder beschadigde Cours. *f* 157, *f* 159. *Gerst:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. winter, 10 cents lager, *f* 4 à *f* 4,40; dito zomer, 20 cents lager *f* 3,70 à *f* 4,10; voorts 129 p. Libau te Schied. *f* 129; in publ. veiling: 103, 104 p. (Amst. schaal) min of meer besch Cours. *f* 116, *f* 119, *f* 120, *f* 121. *Haver* 10 cents lager: Zeeuws. en Inl. korte *f* 2,50 à *f* 3,10; dito lange *f* 2 à *f* 2,70. *Boekweit* lager verk., op 140 p.: n. Noord-Brab. *f* 156, *f* 158, *f* 160, *f* 161; jar. dito *f* 150, *f* 155; n. Rijn *f* 160; o. Frans. Vlaams. *f* 130; jar. Gron. veen *f* 133. *Erwten* 25 cents lager: n. Zeeuws. groene *f* 6,75 à *f* 8. *Boonen:* n. Zeeuws. en Walch. bruine *f* 7,50 à *f* 9; dito paardenboonen, 20 cents lager, *f* 4,10 à *f* 4,40. *Koolzaad:* Zeeuwsch in zakken £ 54, £ 55, £ 56; dito gestort van £ 53 tot £ 56; Vlaams. gestort £ 56½; Brielsch in zakken £ 53; Flakkeesch £ 48, £ 53; Zeeuwsch zomer £ 42, £ 45.

*** Getrouwd:
HENGELO, L. VAN CLEEFF JR.
14 September 1850. en
J. TEN CATE HOEDEMAKER.

*** Mijne geliefde Echtgenoote, *J. C. VAN WAYENBURG*, beviel heden van eene *doode* DOCHTER.
DELFT, C. F. VAN BERKEL.
13 September 1850.

*** Heden avond verloste ontijdig van een' *dooden* ZOON *G. J. BAKKER*, geliefde Echtgenote van
HARLINGEN, H. POTTINGA.
14 September 1850.

*** Heden beviel, door Gods goedheid, voorspoedig van eene DOCHTER *A. M. VAN OORDT*, geliefde Echtgenoot van Gs. 'T HOOFT.
DORDRECHT, Eenige kennisgeving.
14 September 1850.

*** Heden verloste van eene DOCHTER *JACOBA ELISABETH ROUFFAER*, Echtgenoote van
ROTTERDAM, D. H. A. KOLFF.
14 September 1850. Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON *A. G. P. DE GEUS*, geliefde Echtgenoote van W. VAN UIJE.
ASSEN, den 15^{den} September 1850.

*** Heden beviel, door Gods goedheid, voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON mijne geliefde Echtgenoote, *C. M. BEEKELAAR.* J. F. LA RIVIÈRE HZN.
LEYDEN, 15 September 1850.

*** Bevallen van een' ZOON *J. STOKHUIJZEN — SCHIMPF.*
ARNHEM, 16 September 1850.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *A. J. SCHALY*, hartelijk geliefde Echtgenoote van J. A. MEEVERS.
LEERDAM, den 16^{den} September 1850.

*** Op *den Huize* OLIJFANT, onder *Heenvliet*, is in den ouderdom van 56 jaren overleden de Wel-Edel-Achtbare Heer A. KWAK, Ambachtsheer van Zwartewaal, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Oud Lid der Provinciale Staten van Zuid-Holland, teedergeliefde Echtgenoot van JOANNA PREUIJT.

*** Op den 5^{den} September 1850 overleed op den Huize RUSTHOEK, bij *Baarn*, tot diepe droefheid harer Kinderen en Behuwd-Kinderen, in den ouderdom van ruim 67 jaren, de Hoog-Wel-Geborene Vrouwe JOHANNA BALTHASARINA VAN IDSINGA, Douairière *van Heemstra.* Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim vier en vijftig jaren, de Wel-Edel-Gestrenge Heer DAVID GEORGE WIJNDELS, in leven Inspecteur van de Registratie en Domeinen en Plaatsvervangend Kantonregter in het Kanton Heerenveen.
HEERENVEEN, den 11^{den} September 1850.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, aan verval van krachten, in den ouderdom van circa 78 jaren, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, A. D. DE BOER, Weduwe *D. C. de Boer.* C. DE BOER DZ.,
VLIELAND, *uit aller naam.*
12 September 1850.

*** Heden overleed alhier, na eene langdurige sukkeling, in den ouderdom van 72 jaren, mijne geliefde Echtgenoote, AAGJE KOOIMAN, waarmede ik 34 jaren in genoegelijken Echt ben vereenigd geweest.
ANDIJK, D. GROOT.
12 September 1850.

*** Wederom werden wij bedroefd, door het overlijden van ons geliefd Zoontje, CORNELIS, de laatste onzer Tweelingen, in den ouderdom van ruim vijf weken.
SLIEDRECHT, A. VISSER.
den 13^{den} September 1850. P. VISSER,
Eenige kennisgeving. HARTOG.

*** Heden overleed alhier de Heer P. CAMPER.
GEERTRUIDENBERG, den 14^{den} September 1850.
Eenige kennisgeving.

*** Den 13^{den} September overleed te *Hoorn*, in den ouderdom van bijna 30 jaren, C. LAGE, Sergeant-Majoor 1^{e} Batt. 8^{e} Regiment Infanterie.
N.-DIEP, H. LAGE CZ.
16 September 1850. Eenige kennisgeving.

*** Een Predikant, op een der gezondste en welgelegendste, vroeger tot Z.-Holland behoorende Dorpen in N.-Braband, wenscht ten zijnen huize 1 of 2 zijner Zonen, door eenen deskundigen DOCENT, tot de Akad. Lessen te doen opleiden. Ter bestrijding der hieruit voortvloeijende kosten verlangt hij, dat 3 à 4 Jongelingen zich met hetzelfde doel, met 1° April 1851 of vroeger, daarbij aansluiten. Ouders of Voogden, hiertoe inclinerende, gelieven zich met *franco* Brieven, onder de Letters I. Z., te adresseren aan de Heeren BROESE & C°., Boekh. te Breda.

*** Men vraagt tegen November in eene Kostschool, op een Tractement van *f* 300 's jaars, boven Kost en Inwoning: Eenen SECONDANT, van den tweeden Rang en van de Protestantsche Godsdienst. Adres, onder Letter C, bij den Boekhandelaar C. BIELEVELT, te Utrecht. Brieven *franco.*

*** Men vraagt tegen November eerstkomende een APOTHEKERS-BEDIENDE, van de Hervormde Godsdienst en van goede getuigschriften voorzien. Adres *franco*, onder Letter N., bij de Boekhandelaars GEBROEDERS HENDRIKSEN, aan de Zoetebrug, tegen over de Leuvenhaven, te Rotterdam.

*** A P O T H E E K.

Men verlangt tegen November, in eene *Apotheek* en *Droogistwinkel*, een bekwaam of geëxamineerde BEDIENDE, voorzien van getuigschriften van goed gedrag en bekwaamheid, op zeer voordeelige voorwaarden. Adres, onder de Letters S. H., Brieven *franco*, liefst in *persoon*, bij de Boekhandelaars J. NOORDUIJN en ZOON, te Gorinchem.

*** B. MEIJLINK, *Apotheker* te Deventer, vraagt een BEDIENDE, alsmede een LEERLING, die door hem, zoo wel theoretisch als practisch, zal opgeleid worden. Brieven *franco.*

*** Een gehuwd TUINMAN, van middelbaren leeftijd en van de Protestantsche Godsdienst, welke alles wat tot dit vak behoord grondig verstaat en van de beste getuigen voorzien, zag zich gaarne tegen November of Februarij aanstaande geplaatst. Adres *franco*, onder de Letters R. S., in den Kantoor-Boekwinkel van Wed. I. ELLERMAN, Beurssteeg, N°. 112, te Amsterdam.

*** Een gehuwd TUINMAN, van middelbare jaren, zonder Kinderen, voorzien van goede getuigschriften van bekwaamheid en gedrag en van de Protestantsche Godsdienst, zag zich gaarne met 1° November aanstaande als zoodanig weder geplaatst. Adres, onder Letter B, *franco*, bij de Boekhandelaars KEMINK & ZOON, te Utrecht.

*** Een *Houtzaagmolenaar*, zijn werk goed verstaande, zag zich gaarne geplaatst op een' Houtzaagmolen, als MEESTERKNECHT, of als MIDDELKNECHT op een' *Bovenkruijer.* Men gelieve zich te adresseren, met *franco* Briefjes, onder Letter Z., bij den Boekverkooper H. A. MEIJER, op den N. Z. Voorburgwal, over de Molsteeg, te Amsterdam.

*** Eene bekwame LINNENMEID, die mede Kameniers-werk verrigt, van de Protestantsche Godsdienst, wenscht terstond of met November eene betrekking, onverschillig waar; zij is ook zeer geschikt en genegen om mede op Reis te gaan. Adres, met *franco* Brieven, Letter Q, aan de Boekhandelaars A. VAN HOOGSTRATEN en ZOON, te 's Gravenhage.

*** Met November wordt op een Buiten gevraagd: Een fatsoenlijk MEISJE, van de Protestantsche Godsdienst, liefst niet beneden de 25 jaren, ter verzorging van jonge Kinderen en tevens het Linnen- en Wollen-Naaijen goed verstaande. Adres met *franco* Brieven, onder de Letters IJ. Z., bij de Boekhandelaars KEMINK en ZOON, te Utrecht.

*** *On demande dans une des principales villes de l'Overyssel une SECONDANTE française ou suisse, du culte protestant, munie de bons certificats et d'un diplôme pour l'enseignement de sa langue maternelle. Les postulantes sont priées de s'adresser par lettres affranchies, sous l'initiale D., à J. DE LANGE, Libraire à Deventer.*

*** De ondergeteekende voornemens zijnde met den 1sten October ONDERWIJS te geven in het *Bouwkundig Teekenen*, zoo beveelt hij zich vriendelijk bij zijne Stadgenooten aan. J. WELSENAAR, Timmerman.
Haarlem, 17 *September* 1850.

*** *Burgemeester en Wethouders der Stad* AMERSFOORT maken bekend, dat de **Loting** voor de Plaatsen op de gewone **KERMIS of JAARMARKT** alhier zal plaats hebben op Woensdag den 9^{den} October aanstaande, des namiddags ten *een* ure, op het Stadhuis. Wijders, dat gemelde Kermis of Jaarmarkt zal beginnen op Maandag den 14^{den} October en eindigen op Zaturdag den 26sten October daaraanvolgende; zullende op dezelve niet worden toegelaten eenige *Rijfelaars*, *Draaiborden* of andere *Dobbelspelen*, terwijl mede alle *Bedelarij* zal worden geweerd. *Amersfoort*, 16 *September* 1850.

*** **AANBESTEDING DER LEVERANTIE VAN 50 REMONT-PAARDEN.**

Op Vrijdag den 27sten September aanstaande zal door de Hoofd-Administratie van het 4de Regiment Dragonders, te Deventer, publiek worden aanbesteed: De leverantie van VIJFTIG REMONT-PAARDEN, ten behoeve van het Wapen der Cavalerie, en waarvan de voorwaarden, van heden af aan, op het Bureau van den Kapitein-Kwartiermeester ter lezing zullen liggen; zijnde de wijze van inschrijving breeder omschreven in de *Staats-Courant* N°. 215, van den 11^{den} September j.l.
Deventer, den 16*den September* 1850.
Namens de Hoofd-Administratie voornoemd,
de Kapitein-Kwartiermeester,
V. D. BEEK.

*** ***HAARLEMSCHE* GAS-FABRIJK.**

Daar de voorraad van COAK binnen weinige weken geheel zal zijn opgeruimd, wordt aan de Verbruikers van deze goedkoope en zindelijke Brandstof berigt, dat voor alsnog de gelegenheid bestaat zich daarvan tot den gewonen prijs te voorzien, zijnde 90 centen de 32 Ned. ℔, ongeveer gelijk staande met een Mud.
Haarlem, den September 1850.

*** Voor een of twee ouderlooze Kinderen, of jonge Dames, uit den fatsoenlijken stand, biedt zich, in eene der best gelegene Steden van Zuid-Holland, de gelegenheid aan tot KOST en INWONING, met of zonder het genot eener vrije Kamer en Gezellig Verkeer, benevens het gebruik van een' grooten Tuin. Adres met *franco* Brieven, aan Lett. Z., bij de Boekhandelaars VAN DER MEER & VERBRUGGEN, te Rotterdam.

*** **TEGEN 1 NOVEMBER 1850 TE HUUR:**

De zeer logeabele en goed onderhoudene HEERENHUIZINGE, met alle de Meubelen, mitsgaders Stal, Koetshuis en vrije Bewandeling van de uitgestrekte, gunstig en aangenaam gesitueerde Buitenplaats *Ganzenhoef*, gelegen aan de Rivier de Vecht en den Zandweg, nabij Maarssen; zijnde de Huizinge voorzien van vijf Beneden- en zeven Boven- en Domestieken-Kamers, Keuken, Kelder en verdere offices. Kunnende bezigtigd worden Dingsdag en Woensdag van iedere week, van des voormiddags 10 tot des namiddags 4 ure, op vertoon van een Toegang-Biljet, afgegeven door den Notaris VAN DEN HELM, te Maarsseveen, bij wien, op *franco* aanvrage, alle verdere informatiën te bekomen zijn.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Eene welbeklante, in volle werking zijnde BIERBROUWERIJ, met annex Woonhuis enz., staande en gelegen op eene aangename Plaats in de Provincie Noord-Holland. Ter verdere informatie gelieve men zich, met *franco*, onderteekende Brieven, te adresseren aan den Makelaar W. DEKKER, Kloveniersburgwal, bij de Staalstraat, N°. 7, te Amsterdam.

*** TE HUUR: Eene zeer aangenaam gelegene HEERENHUIZING, met Tuin en Boerenhuis, aan de Geestbrug, onder Rijswijk. Te bevragen bij den Eigenaar, aldaar, Wijk C, N°. 87.

*** UIT DE HAND WORDT TE KOOP aangeboden: Eene in volle werking zijnde, soliede FABRIEK, een zeer ruim bestaan opleverende, voorzien van nette, gemakkelijke HUIZING en aangenaam gelegen aan een' Straatweg in de Provincie Zuid-Holland. De Verkooper is genegen, in alle opzigten, zich met de onderrigting te belasten. Adres *franco*, onder de Letters D. G., bij de Boekhandelaars GEBROEDERS HENDRIKSEN, aan de Zoetebrug, tegen over de Leuvenhaven, te Rotterdam.

*** **UIT DE HAND TE KOOP,**

door toevallige omstandigheid: Eene sedert meer dan eene eeuw bestaan hebbende en in volle werking zijnde PANNEN- en TIGCHELBAKKERIJ, met Aanbehooren, HEEREN- en DAGHUURDERSHUIZEN, TUINEN en STAL, staande aan de Vecht, één uur van de Stad Utrecht, waarop, des verkiezende, een gedeelte der Kooppenningen kan gevestigd blijven. Te bevragen bij den Heer J. G. GEELKERKEN, in de Korte Nieuwstraat te Utrecht. Brieven *franco.*

*** De OPENBARE VERKOOPING te Zandvoort van eene BOM- of VISSCHUIT, ENZ., op den 24sten September 1850, *zal geen voortgang hebben*: zijnde het Hol, tot het einde dezer maand, *Uit de Hand te Koop.* Te bevragen bij J. KONING JR., aldaar. Brieven *franco.*

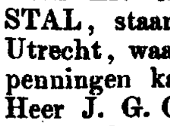

VERKOOP VAN PAARDEN OP HET LOO.

De op Dingsdag den 24sten Sept. e. k., 's morgens ten 11 ure, op het Loo geveild wordende PAARDEN, zullen verkocht worden *met of zonder engagementen*, ter keuze van den Kooper.

*** H. F. A. VAN LINGEN en J. A. VAN DEN BROEK, Makelaars, presenteren, ingevolge bekomene authorisatie, op Donderdag den 26sten September 1850, des avonds ten zes ure, ten Huize van *A. van Es*, in *den Brakken Grond*, in de Nes te Amsterdam, aan den meestbiedende of

hoogstmijnende te verkoopen: Een partijtje welbewaarde

ROODE BORDEAUX EN LANGLADE

WIJNEN,

uit de gewassen van 1846 en 1848, benevens *Bourgogne, Rhijn, Teneriffe, Madera, Xeres*, Witte *Picardan, Muscaat* en *Spaansche*

WIJNEN OP FUST.

Verders eene partij van circa 3000 Flesschen Roode *Bordeaux*, Witte *Gravee*, *Rhijn*, *Madeira*, Roode en Witte *Port à Port*, Witte *Bergerac*, *Spaansche* en *Constantia* WIJNEN; alsmede circa 900 Flesschen *Champagne Wijn*, en laatstelijk eene partij ledige STUKVATEN, FUSTEN, WIJNKOOPERS-GEREEDSCHAPPEN, ENZ. Alles en alleenlijk voortkomende uit den onder benefice van inventaris aanvaarden Boedel van wijlen den Heer J. DE GREBBER, in leven Wijnkooper alhier. Iemand nadere onderrigting begeerende spreke met gemelde Makelaars.

*** **AMELANDSCHE VEULENS.**

WILLIGE VERKOOPING, op Woensdag den 2den October 1850, des middags ten 12 ure, in het Logement *het Wapen van Amsterdam*, van den Heer *Stoffels*, onder Heemstede, in het Haarlemmerhout, van een veertigtal *Amelandsche* VEULENS, afkomstig van Engelsche Volbloed-Hengsten. Daags vóór en op den Verkoopdag, ter voornoemde plaatse, te zien.

*** **VERKOOP VAN SCHIETWILLIGEN.**

De Notaris J. C. VAN KESSEL, te Rumpt, zal namens den Wel-Edelen Heer G. DRESSELHUYS, te Lienden, publiek, op Woensdag den 2den October 1850, voormiddags om tien ure, ten Huize van *J. van Ommeren*, te Lienden, 1/10 contant en het overige op dag van 1 December 1850, verkoopen:

218 stuks extra zware en gave SCHIETWILLIGEN BOOMEN, staande op de Kleine Blaauwe Kamp, onder Ommeren, zeer geschikt voor Wagen- en Klompenmakers, die zoo te Land als Water gemakkelijk kunnen vervoerd worden.

*** **AANZIENLIJKE VERKOOP VAN ONROERENDE GOEDEREN.**

De LANDGOEDEREN *HARSKAMP*, *HET LAAR* en *HET ROEKELSCHE BOSCH*, met het regt in de uitgestrekte, daaraan grenzende en bij uitnemendheid tot Cultuur geschikte Markgronden, enz., gelegen onder de Gemeenten Ede en Otterlo, Arrondissement Arnhem, op ongeveer 1½ en 2 uren gaans van het Rijn-Spoorweg-Station Ede, zijn op Dingsdag den 3den September ll., te Ede, ingezet en met de hoogingen gebragt, als volgt:

1. Het Landgoed *Harskamp*, bestaande in een Heeren-Huis, ruime Stalling, Tuinmanswoning en verdere Getimmerten, met Tuinen, Bouw- en Weilanden, Bosschen, Vijvers en Grachten, te zamen groot B. 20.51.80, op. . . . . . . *f* 11600.00.
2. De Molenaarsplaats, groot B. 6.83.05, op . . . . " 2700.00.
3. Het Boeren-Erf *ter Meulen*, groot B. 16.17.40, op . . . . . . " 5700.00.
4. De Daghuurdersplaats *de Kraats*, groot B. 3.40.40, op . . . . . " 1300.00.
5. Het Boeren-Erf *Hooibrink*, groot B. 28.05.05, op . . . . . . " 7000.00.
6. Het Boeren-Erf *Altena*, groot B. 10.96.50, op . . . . " 5100.00.
7. Het Boeren-Erf *Groot Berghuis*, groot B. 19.04.90, op . . . . . " 7600.00.
8. De Daghuurdersplaats *Klein Berghuis*, groot B. 2.01.42, op . . . . " 1100.00.
9. Het Boeren-Erf *Pienenburg*, groot B. 12.40.71, op . . . . . . " 4000.00.
10. Het Boeren-Erf *Stomphorst*, groot B. 9.99.40, op . . . . . . " 2700.00.
11. Een gedeelte van *het groote Bosch*, bezet met zwaar opgaand Hout, enz., groot B. 7.15.95, op . . . . . . " 2900.00.
12. Een dito *van Idem*, bezet als boven, groot B. 7.99.20, op . . . . " 3900.00.
13. Een dito *van Idem*, bezet als boven, groot B. 26.85.30, op . . . . " 4000.00.
14. Een dito *van Idem*, bezet als boven, groot B. 29.01.40, op . . . . " 7000.00.
15. Een dito *van Idem*, bezet als boven, groot B. 12.93.30, op . . . . " 4000.00.
16. Een dito *van Idem*, bezet als boven, groot B. 6.46.70, op . . . . " 1200.00.
17. Het Bouw- en Weiland *de Valkenmehnen*, groot B. 10.25.40, op . . . . " 2200.00.
18. De Wind-Korenmolen op . . . . " 4800.00.
19. Het Bouwland *de Bovenkamp*, groot B. 1.95.10, op . . . . . . " 350.00.
20. Het Bouwland *het Schotstukje* op " 70.00.
21. De Bank in de Kerk te Otterlo op " 350.00.
22. Het Boeren-Erf *'t Laar*, groot B. 35.62.62, op . . . . " 10500.00.
23. Het Boeren-Erf *Laarderbosch*, groot B. 47.92.38, op . . . . . " 11000.00.
24. Het Boeren-Erf *het Hulhek*, groot B. 15.96.59, op . . . . . . " 6100.00.
25. Het Boeren-Erf *Groot Willikhuizen*, groot B. 14.32.74, op . . . . " 5400.00.
26. Een gedeelte van *het Roekelsche of Wekerumsche Bosch*, groot B. 29.85.80, op " 1200.00.
27. Een gedeelte *van Idem*, groot B. 17.12.50, op . . . . " 2500.00.
28. Een Bosch, genaamd *de Leukerheg*, groot B. 0.90.78, op . . . . . " 400.00.
29. Een Bosch, genaamd *de Koelbergen*, groot B. 2.17.80, op . . . . . " 600.00.

Massa's.

De Goederen Numero 1, 2, 3, 4, 5 en 18 op . . . . " 31790.00.
Numero 6, 7, 8, 9 en 10 op . . . " 19800.00.
Numero 1, 2, 3, 4, 5, 11 tot en met 18 op . . . . " 57500.00.
Numero 1 tot en met 18 op . . " 78700.00.
Numero 1 tot en met 21 op . . " 81000.00.
Numero 22, 23 en 24 op . . . " 26500.00.
Numero 22, 23, 24 en 25 op . . " 32000.00.
Numero 26 en 27 op . . . . . " 3680.00.
Numero 28 en 29 op . . . . . " 1000.00.
Numero 26 tot en met 29 op . . " 4700.00.

Al de op voormelde Goederen zich bevindende opgaande Boomen worden met den Ondergrond verkocht, uitgezonderd ongeveer 400 aangeslagen extra zware Dennen, Beuken en Eiken Boomen, onder welke laatsten onderscheiden geschikt voor Molen-Assen en Scheepstimmerhout, welke daags na den verkoop publiek zullen worden verkocht, doch door de koopers van den Ondergrond kunnen worden overgenomen, tegen betaling van vijf percent premie.

Deze Goederen leveren een zeer aangenaam verblijf op en het uitnemendst Jagtveld, zijnde, behalve het gewone Wild, buitengewoon rijk aan Houtsnippen.

De verkoop blijft bepaald op *Dingsdag den eersten October* 1850, des middags ten 12 ure, in het Logement *de Posthoorn*, te Ede.

De aanwijzing zal geschieden: van de Perceelen Nummers 1 tot en met 25 door of van wege J. R. KLEINPASTE, Tuinman te *Harskamp* (alwaar tevens ter visie liggen de Kaarten en Kadastrale Extracten): van de Perceelen Nummers 26 tot en met 29 door VAN ZANDBERGEN, Scheuter te Wekerum.

Nadere informatiën zijn, op *franco* aanvrage, te bekomen ten Kantore van den Notaris VAN DEN HAM, te Lunteren, alsmede ten Kantore van den Heer H. VAN DEN HAM, te Barneveld.

*** **ANNA-PAULOWNA-POLDER.**

Men zal door den Notaris CORNELIS SIEMERS, gevestigd in de Zijpe, op Woensdag den 9den October 1850, des middags ten 12 ure, in het Logement aan de Schagerbrug, in de Zijpe, in het openbaar doen verkoopen:

Drie Kavels vrij en onbezwaard LAND, ieder groot 20 Bunders, zeer voordeelig gelegen aan den Grasweg en Molenweg, bij den Dijk, langs het Oude Veer, in den *Anna-Paulowna-Polder*, Gemeente Zijpe, bij het Kadaster bekend in de Sectie J, onder de Nummers 67, 68, 87, 88, 110 en 111, zijnde vrij van Grondlasten tot den jare 1885. Alles breeder bij Biljetten omschreven.

De verkoops-voorwaarden zullen gedurende veertien dagen ter lezing liggen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, bij wien, gelijk mede bij den Heer JM. BLAAUBOER Az., te Wieringerwaard, verdere informatiën te bekomen zijn.

*** P. BAAY en T. J. B. WESTERWOUDT, Makelaars, zullen op Maandag den 28sten October 1850, des avonds na half zes ure, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement* te Amsterdam, door den Notaris A. VAN ETTEN, doen verkoopen:

De kapitale, hechte, sterke, achtkante WIND-SNUIFMOLEN, genaamd *DE KLEINE ZWAAN*, met Pakhuis, Loods, Bazen- en Knechts-Woningen, Schuitenhuis, Tuin en verdere Getimmerten, staande en gelegen op eigen grond, op het Groot Verwerspad, onder Nieuwer-Amstel. Breeder bij Biljetten omschreven. De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditiën zullen vier dagen voor en op den Verkoopdag ten Kantore van den Notaris *van Etten*, voornoemd, ter visie liggen.

*** **Heden is uitgegeven:**

DR. R. H. LOTZE,

HOOGLEERAAR TE GÖTTINGEN,

ALGEMEENE PATHOLOGIE EN THERAPIE

als Mechanische Natuurwetenschappen.

Vertaald door J. B. ROLL, *Med. Cand.*, met eene Voorrede van **J. van GEUNS**, *Med. Dr. en Hoogleeraar te Amsterdam.* 1ste Stuk. Prijs . . *f* 1,50.

Het geheele Werk zal in **3** of **4** Stukken compleet zijn en in geen geval meer dan *f* 6,— kosten.

Het is verkrijgbaar bij den Uitgever, J. C. LOMAN JR., te Amsterdam, en verder bij alle Boekhandelaren des Rijks.

*** **J. D. SYBRANDI**, te Amsterdam, geeft uit:

PLIGT EN ROEPING DER VROUW.

Een Boek voor VROUWEN en MEISJES, door Mrs. **ELLIS**. Naar de 20ste Engelsche Uitgave, door K. SYBRANDI. DERDE DRUK, in Postformaat, geheel Linnen, met vergulde Stempels. . . . . . *f* 2,—.

Dat er in weinige jaren van dit werk een derde druk noodig was, om aan de voortdurende aanvragen te kunnen voldoen, is voorzeker genoegzame aanbeveling. De goedkoope prijs en de nette uitvoering van dezen druk maken dit hoogst nuttig en belangrijk werk nog meer geschikt, om het bij alle *gelegenheden aan* Dames *present te geven.*

CHRISTELIJKE STEMMEN

uit de hoogte en diepte. (Vervolg op: DE BERGEN.) Door **J. H. DAUB.** In groot 8°. *f* 1,70.

DE STERRENHEMEL.

Christelijke Bespiegelingen, tot verheffing des Harten, door **J. H. DAUB.** In groot 8°. Tweede druk. *f* 1,30.

DE BERGEN.

Christelijke Natuurbeschouwingen, tot verheffing des Harten, door **J. H. DAUB.** In groot 8°. . *f* 2,25.

MARY BARTON.

Een Verhaal uit Manchester. *Uit het Engelsch.* Twee Deelen, in groot 8°., met Vignet. . . . *f* 7.20.

Niet alleen door den gewonen Romanlezer wordt dit werk met belangstelling gelezen, maar ook door hen, die zich anders met ernstiger en meer wetenschappelijke Lectuur bezig houden, wordt het als hoogst belangrijk en boeijend aangeprezen.

DE GLOBE.

Schetsen van Landen en Volken, bijeenverzameld door **H. PICARD.** 2de Serie., 2de Jaargang. (12 Afleveringen, met 4 Platen.) In groot 8°. . . . *f* 7,20.

Van dezen Jaargang is dezer dagen het 1ste *Stuk van het vierde Deel aan H. H. Inteekenaren verzonden. Het meer en meer toenemend debiet van dit Tijdschrift is een bewijs van de belangstelling van het Publiek in dit degelijk en onderhoudend geschreven Maandwerk. H. H. Directeuren van Leesgezelschappen gelieven bij het kiezen van Boekwerken indachtig te zijn, dat men dit Tijdschrift niet alleen in maandelijksche Afleveringen krijgen kan, maar ook bij* drie-maandelijksche Stukken, *en dat zulk een St[uk] een gewoon Boekdeel is en slechts f* 1,80 *kost.*

EENE OVERLANDREIS NAAR INDIE.

In groot 8°. *f* 0,40.

Eene Brochure, die, zoo wel om hare aangename [en] belangrijke beschrijving, hoe men eene Reis over Land na[ar de] Oost-Indie maakt, zeer aan te bevelen is.

*** Bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD & ZOON, te Amsterdam, is verschenen:

JAARBOEKJE

voor de Doopsgezinde Gemeenten in de Nederlanden, ov[er] de jaren 1840—1850, en

NAAMLIJST

van de Gemeenten der Remonstrantsche Broederscha[p], van haar Professor en hare Predikanten in de Nederlanden, 1850. à *f* 1,90.

Dit Boekje bevat, behalve de NAAMLIJST van G[e]meenten en Predikanten en een Overzigt van het gebeu[r]de in de Doopsgezinde Gemeenten gedurende de jar[en] 1840—1850, onder den titel van **MENGELINGEN**, eene „ *Geschiedenis* van het Onderwijs in de Theolog[ie] bij de Nederlandsche Doopsgezinden, door S. MULLER", en een „ *Brief* van S. BLAUPOT TEN CATE aan [A.] *N.*, over den Oorsprong der Doopsgezinden en hunne b[e]trekking tot de Wederdoopers".

De **GESCHIEDENIS** van het Theologisch Onderwi[js] van den Hoogleeraar MULLER, in het Jaarboekje voo[r]komende en *ook voor andere Theologanten niet onbelang[rijk]*, is mede afzonderlijk te bekomen. . . *f* –,90

VOOR HET LAGER ONDERWIJS

is bij S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, op heden uitgegeven:

I. AANLEIDING TOT DE BEOEFENING DER

NATUUR- EN LANDHUISHOUDKUNDIGE SCHEIKUNDE

Een Leesboek voor de Hoogste Klasse der Lagere Scho[o]len, door **J. A. AUGUSTIJN**, Onderwijzer te Hei[n]kenszand. Prijs . . . . . . *f* –,2[0]

Dit Werkje verdient de aandacht van alle Onde[r]wijzers, inzonderheid ten Platten Lande. Bij inzag[e] van den *inhoud* zal men zich dadelijk van de belang[]rijkheid en het nut kunnen overtuigen. Op *franco* aanvraag wordt gaarne een *present-Exempl.* aan HH. Onderwijzers toegestaan.

II. **De DERDE DRUK van de**

VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS

voor Kinderen van acht tot elf jaren. Een Leesboek voo[r] de Scholen, door **P. JANSZ**, Onderwijzer te Delft. Met een Kaartje. Prijs . . . . *f* –,30

De aanzienlijke oplage van den vorigen druk, di[e] in korten tijd was uitverkocht, doet zien dat dez[e] *Vaderlandsche Geschiedenis* met belangstelling is ont[]vangen. — De Kindertoon is meesterlijk getroffen e[n] de bewerking met zorg geschied. — Men leze verde[r] de gunstige beoordeelingen, welke dit Werkje te beur[t] vielen.

Onlangs zag bij denzelfden Uitgever het licht:

III. VADERLANDSCHE AARDRIJKSKUNDE,

onderhoudend medegedeeld aan Kinderen van acht to[t] elf jaren. Een Leesboek voor de Scholen, door **P. JANSZ**, Onderwijzer te Delft. Met een Kaartje. Prijs *f* –,30

Dit Boekje is in denzelfden geest en als het wa[re] een tegenhanger van het boven vermelde.

IV. DE OUDE THOMAS.

Eerste Leesboekje voor Christelijke Volks- en Armen[]scholen. *Tweede druk.* Prijs . . . . . . *f* –,12½

Dit Werkje, van de hand van een onzer eerste Letterkundigen, wordt reeds op vele Scholen met vrucht gebruikt.

*** De GEBROEDERS ABRAHAMS, te Middelburg, hebben uitgegeven en verzonden:

I. PROEVE VAN EEN REGLEMENT VAN ORDE

VOOR DE VERGADERING DER

PROVINCIALE STATEN.

Prijs *f* –,25.

II. VERPLIGTINGEN

OMTRENT VOOGDEN EN TOEZIENDE VOOGDEN,

VOORGESCHREVEN BIJ HET BURGERLIJK WETBOEK.

Voorafgegaan door eenige bepalingen omtrent Minderjarigheid en Voogdij in het algemeen.

Door TH. VAN UIJE PIETERSE, Predikant te Vlissingen. *Tweede druk.* Prijs 30 Cents.

*** Bij C. VAN DER POST JR., te Utrecht, is verschenen:

A. C. HOLTIUS, het Nederlandsche Faillitenregt, volgens het Wetb. v. Kooph., wetenschappelijk verklaard, à . . *f* 6,90.

Maatschap of Vennootschap, volgens wettelijke bepalingen en regterlijke uitspraken verklaard, à . . . . *f* –,50.

Memoria JOANNIS CLARISSE, *Theologi. Auctore* HERMANNO BOUMAN. à . . . . *f* 3,60.

H. J. ROYAARDS, Gesch. van het Christendom en de Christelijke Kerk in Nederland, gedurende de Middel-eeuwen. 1e deel, à *f* 3,75.

H. J. ROYAARDS, *Oratio de commutationis, quam subiit theologia in Nederlandia, saeculo hoc undevicesimo via ac ratione*, à *f* –,60.

THIERSCH, Voorlezingen over het Katholicisme en Protestantisme. Naar het Hoogd. door A. VAN TOORENENBERGEN. Met een Voorwoord van J. J. VAN OOSTERZEE. 2 dln., à *f* 6,40.

P. HOFSTEDE DE GROOT, *Institutionis Theologiae Naturalis Ed. tertia*, à . . . . *f* 3,—.

J. DIRKS, over de Heidens of Egyptiërs in de Noordelijke Nederlanden, à . . . . *f* 1,80.

J. L. C. SCHROEDER VAN DER KOLK, over den invloed van Sterken Drank op het Ligchaam, à . . . . . *f* –,50.

THOMPSON, Rusland: zijn Regeringstelsel, Bewoners en Maatschappelijke Toestand. Naar het Engelsch door G. FRANCKEN. Met Platen, à . . . . *f* 4,80.

SINCLAIR, Olivia, of hedendaagsche beschaving. Uit het Engelsch. 2e *druk*, à . . . . *f* 3,60.

N. ROUSSEL, Leidsman op den weg der waarheid, à *f* 1,80.

STROMEIJER, Handb. der Heelkunde. Met eene Voorrede van den Hoogleeraar B. F. SUERMAN. 1e dl. 4e en 5e stuk, à *f* 3,45.

Waarmede het 1e *deel, of Theoretische Heelkunde, van dit* ZOO *eenig* ALS *uitmuntend Handboek, compleet is.*

Verder is het Magazijn ruim voorzien, zoo van Studie-Boeken als Werken van Smaak.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.